

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

53. Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis sanguinem eius, non habebitis vitam in vobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

suam vocaret, & quidem toties vocaret, nisi de carnis proprietate & proprio manducationis officio loqueretur. Alia argumenta ex sequentibus adhuc sententiis accumulabuntur.

53. *Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis sanguinem, non habebitis vitam in vobis.*

Propter hæc verba, quæ communionem sub vtraque specie omnino necessariam tradere videbantur, quidam Catholici interpretes de spirituali tantum manducatione Christum toto hoc capite disputare, non de sacramentali, vel de ipso omnino Sacramento, iudicauerunt; vt imprimis Caietanus: alij non principaliter & proprie, vt in articulis Ruardus Tapperus, Ioan. Hesselius in libro de veritate Eucharistiæ, & post istos Cornelius Iansenius. Sed hi magni & docti viri, vt scribit de illis Claudius de Sainctes in opere Eucharist. Reperit. 6. cap. . . trepidauerunt timore vbi non erat timor. Sanè D. Thomas tamen suo tempore laicos sub vna specie toto orbe communicare videret, tamen in commentariis in hunc locum indubitanter asserit, de Sacramento Christum in his verbis loqui. Idem fecerunt innumeri Patres, tamen eorum temporibus sub vna specie laici communicarent. Idem & alij hodie contra hæreticos decertantes, vt imprimis Martyr Rossensis lib. 5. contra Oecolampadium, qui vir sanctus non dubitat eum à Deo desertum habere, qui pertinaciter negaret Christum in hoc capite de Sacramento carnis suæ loqui. Eius iudicium sequuti sunt alij: Gul. Alanus Card. de Eucharist. lib. 1. cap. 31. Petrus Michaël de Eucharistia cap. 5. Claudius de Sainctes loco citato, Claudius Guilandis, Ioan. Gagneus, Titelmannus, & doctissimus interpres Franciscus Toletus. Sed & huius scholæ Magistri Ioan. Driedo de Script. Eccles. lib. 4. cap. 5. & Franc. Sonnius in succincta demonstratione errorum Confess. Caluinisticæ. Denique Conc. Trident. sess. 21. cap. 1. quum negat in his verbis vtriusque speciei communionem à Domino præceptam esse, non ideo negat, quia hinc de Sacramento Christus nõ loquitur, sed per alia Christi verba in hoc eodem capite hæc verba exponit. Sensus ergo Christi est, non vtriusque speciei sacramentalis necessitatem docere (species enim non nominat) sed perfectam & plenam carnis & sanguinis sui sumptionem esse necessariam, siue illa sub

*Verborum
sensus ex-
plicatur.*

Verf. 57.
& 58.

sub vna specie panis, siue sub altera potus fiat. Nam propter
ea de vna specie ter dixit, vt Patres Tridentini loco citato
annotarunt, *Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in aternum.* Panis quem ego dabo; caro mea est pro mundi vita. Qui
manducat hunc panem, viuet in aternum. Quare hæc Christi
verba tamen coniuictiue legantur, sunt tamen disiunctiue
intelligenda; ac si dixisset, *Nisi manducaueritis carnem filij
hominis, vel biberitis sanguinem eius.* Est enim Hebraismus
in Scripturis frequens, quem Ioannes more suo sequitur.
Exod. 21. vbi nostra versio habet, *Qui percusserit patrem suum
aut matrem: & Qui maledixerit patri suo vel matri, morte morietur;* in Hebræo est coniuictio, & sed interpret sensum sequitur.
Iob 31. *Si secutus est oculus meus cor meum, & si
in manibus meis adhasit macula, & si ad ostium amici mei in-
sidiatus sum, & alia multa;* vbi omnia sunt disiunctiue intelli-
genda, vt si vel vnum horum fecerit, iuste pœnam illam
suis fuerit. In Psalmis hoc frequentissimum est, Psal. 119. &
aliis multis. Sic Ezech. 18 *Qui in montibus comederit, & vnam
rem proximi sui polluerit, & pauperem oppresserit, & pignus
non reddiderit, &c. morte morietur.* Vbi certum est singulis
illis sceleribus deberi mortem. Sic hæc verba disiunctiue ac-
cepta nullam habent difficultatem; & disiunctiue accipi de-
bere illud probat quod supra diximus, Christum vni speciei
totum effectum vitæ æternæ assignare. Duplicis tamen sum-
ptionis meminit Christus, propter passionis suæ duplicem
rationem; mortem corporis, & sanguinem effusum; cuius
passionis memoriale hoc Sacramentum est. Sic notauit Am-
brosius, ideo his verbis carnis & sanguinis Christum memi-
nisse, vt sua Sacramentum passionis ostenderet. Augustinus quo-
que eadem ex causa docet in his verbis, figuram esse, qua præ-
cipiat passioni Domini esse communicandum, & suauiter atque
utiliter recondendum in memoria quod pro nobis caro eius cruci-
fixa & vulnerata sit. Dicit communicandum esse passioni
Domini, id est, Sacramento passionis eius vtendum, quod est
Eucharistia; & vt utiliter id fiat, mente quoque & affectu car-
nis passionem & sanguinis effusionem mente recolendam
esse. Alia quoque ex causa ita loquutus est Christus, vt osten-
deret huius cibi, quem daturus erat, participationem, perfructam
esse animæ refectioem. Ideo manducandi & bibendi
nominibus vsus est, in quibus humana tora refectio consistit.
Neque enim aptioribus verbis significari hoc potuit.
Carpit hoc loco Calvinus veteres Patres his verbis.

Lib. 4. de
fide cap. 5.
De doct.
Christi. lib.
3. cap. 16.

sus fuit veterum error, qui infantulos putarunt vitam aeterna *Patres à*
privari, nisi Eucharistiam illis porrigerent. Sed hæreticorum *Caluino*
more, quæ ignorat, blasphematur. Fuit quidem in veteri Eccle- *Procaciter*
si consuetudo parvulis Eucharistiam porrigendi, ut patet *taxati.*
apud Cyprianum serm. 5. de lapsis, cuius testimonium citat
August. epist. 23. Sed falsum est veterem Ecclesiam hac con-
suetudine tanquam re ad salutem parvulorum necessaria
usam fuisse. Imò S. August. qui in lib. 1. cap. 20. de pecc. mer.
& remiss. docet hæc verba ad parvulos pertinere, nec posse eos
vitam habere nisi manducaverint carnem filij hominis, &
biberint sanguinem, non sic intelligi vult ut Sacramentalem
manducationem illis necessariam esse doceat; sed quòd in
ipso baptismo huius Sacramenti rem & fructum percipiant,
ideòque verè vitam habeant per baptismum; quod negavit
Pelagius. Hunc esse Augustini sensum (quem pauci aduer-
tunt) alia eius verba manifestum faciunt in sermone ad in-
fantos, quem citat Beda in suis collectaneis in Paulum ad cap.
10. ad Cor. Nulli (inquit) est aliquatenus ambigendum, tunc
unumquemque fidelium corporis sanguinisq; Domini partici-
pem fieri, quando in baptismo membrum Christi efficitur, nec
alienari ab illius panis calicisq; consortio, etiamsi antequam
panem illum comedat, & calicem bibat, de hoc seculo in vni-
te corporis Christi constitutus abscedat. Sacramenti quippe il-
lius participatione ac beneficio non privatur, quando ipse hoc,
quod illud Sacramentum significat, inuenit. Hæc ille. Quod
autem Calvinus addit, ad ipsam veteris Ecclesiæ consuetudi-
nem grauius taxandam, ipsam Christi institutionem parvulos *Caluini ar-*
à cæna participatione arcere, quia nondum seipsos probare, *gumentum*
nondum colere memoriam mortis Christi possunt, tale argu- *pro Ana-*
mentum est, ut eodem à baptismo quoque parvulos arceri *baptistu.*
concludit, quia necdum credere aut actu fidei in Christum
tendere possunt, ut in eius mortem baptizentur & Christum
induant. Pulchrum est, & contra Lutheranos egregiè valet,
quod subiungit Calvinus, non rectè Bohemos egisse quum hoc
testimonio probarent usum calicis promiscuum debere omnibus *Beza Cal-*
esse. Ab altera parte Beza eos qui hoc testimonium ab usu ca- *uinum cor-*
licis confirmando abstrahunt, in odium Bohemorum, id est, *rigit.*
Euangelij, illud facere proclamat, Sic magistrum suum Cal- *In annota-*
uinum præclare correxit Beza. *in hunc lo-*
cum.